

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 717/2022
07.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Добривоја Перишића и др., због продуженог кривичног дела превара у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 223. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Добривоја Перишића, адвоката Маје Атанасковић поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 60/19 од 08.07.2021. године, која је исправљена решењем истог суда К По4 60/19 од 03.09.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 26/21 од 11.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 07.07.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Добривоја Перишића, адвоката Маје Атанасковић поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 60/19 од 08.07.2021. године, која је исправљена решењем истог суда К По4 60/19 од 03.09.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 26/21 од 11.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 60/19 од 08.07.2021. године, која је исправљена решењем истог суда К По4 60/19 од 03.09.2021. године и то тачком 1. изреке пресуде, поред осталог окривљени Добривоје Перишић оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела превара у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 223. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика за које је осуђен на казну затвора у трајању од 4 (четири) године и 9 (девет) месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 02.10.2020. године до 13.07.2021. године и на новчану казну у одређеном износу од 200.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 3 (три) месеца од дана правноснажности пресуде и одређено је да ће суд, уколико окривљени наведену казну не

плати у остављеном року исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци.

Истом пресудом, поред осталих, окривљени Добривоје Перишић је обавезан да на име истакнутог имовинскоправног захтева оштећеним привредним друштвима уплати новчане износе, како је то прецизно одређено изреком пресуде, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, као и трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 По1 26/21 од 11.02.2022. године, усвајањем жалбе пуномоћника оштећеног ПД „Еурокомп“ из Враћа, преиначена је пресуда Вишег суда у Краљеву – Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 60/19 од 08.07.2021. године, која је исправљена решењем истог суда К По4 60/19 од 03.09.2021. године, само у делу одлуке о имовинскоправном захтеву оштећеног предузећа „Еурокомп“ из Враћа па је, поред осталог, окривљени Добривоје Перишић обавезан да на име имовинскоправног захтева оштећеном ПД „Еурокомп“ Враће, солидарно са другим окривљеним плати износ од 1.221.083,41 динара, док је, поред осталих, жалба браниоца окривљеног Добривоја Перишића одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљеног Добривоја Перишића, адвокат Маја Атанасковић због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 5) ЗКП и повреде члана „438. став 3. ЗКП“ – која одредба није уопште предвиђена наведеним Закоником, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и донесе пресуду којом ће укинути побијане пресуде у осуђујућем делу у односу на окривљеног Добривоја Перишића и предмет у том делу врати на поновно одлучивање или да у том делу укине само другостепену одлуку и предмет врати на поновну одлуку.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Добривоја Перишића, је неоснован.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног, указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП. Наводима захтева, бранилац истиче да је судија Олга Пековић, као члан већа учествовала у доношењу решења Апелационог суда у Крагујевцу Кж2 По1 9/21 од 24.06.2021. године, којим је одбијена жалба браниоца окривљеног Добривоја Перишића изјављена против решења

Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв По4 48/21 од 17.06.2021. године, којим је према овом окривљеном продужен притвор из разлога предвиђених одредбом члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, да би након тога ова судија, као члан већа учествовала у доношењу побиијане другостепене пресуде којом је само у погледу одлуке о имовинскоправном захтеву оштећеног предузећа „Еурокомп“ преиначена првостепена пресуда којом је окривљени Добривоје Перишић оглашен кривим и осуђен због продуженог кривичног дела превара у обављању привредне делатности у саизвршилаштву из члана 223. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика. Према ставу браниоца, именована судија је морала бити изузета приликом доношења мериторне одлуке по жалбама изјављеним против првостепене пресуде.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП прописано је да ова апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се морао изузети. Одредбом члана 37. став 1. ЗКП прописани су разлози за обавезно изузеће судије, који не обухватају наведену процесну улогу судије као разлог за његово обавезно изузеће. Међутим, у појединим ситуацијама, услед вишеструких процесних улога судије може се појавити сумња да је нарушена претпоставка непристрасности судије која је таквог квалитета да захтева његово изузеће од судијске дужности приликом доношења одлуке (пресуде) о кривици окривљеног за извршено кривично дело, што значи да постојање наведене битне повреде одредаба кривичног поступка у сваком конкретном случају представља фактичко питање.

Када је у питању учествовање судија у доношењу одлуке о мери обезбеђења присуства окривљеног, ради се о оцени тзв. функционалне непристрасности о чему постоји богата судска пракса Европског суда за људска права и Уставног суда Србије.

Супротно наводима захтева - да је код судије Олге Пековић, која је одлучивала у кривичном поступку о жалби изјављеној против решења о продужењу притвора према окривљеном Добривоју Перишићу, створено „предубеђење“, како у односу на кривично дело тако и у односу на овог окривљеног, које је таквог квалитета и значаја да треба искључити учешће ове судије у доношењу мериторне одлуке у том истом предмету, по налажењу овог суда, не може се прихватити став да свако одлучивање судије о мерама обезбеђења присуства према окривљеном нужно нарушава претпоставку непристрасности тог судије приликом мериторног одлучивања. То произилази и из праксе Европског суда за људска права и Уставног суда Србије.

Решењем Апелационог суда у Београду Кж2 По1 9/21 од 24.06.2021. године, одбијена је као неоснована, жалба браниоца окривљеног Добривоја Перишића, изјављена против првостепеног решења којим је према окривљеном за још 30 дана продужен притвор из разлога предвиђених одредбом члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП.

Увидом у наведено решење утврђено је да се приликом одлучивања и доношења наведеног решења суд није бавио оправданом сумњом, нити оценом довољности доказа нити се упуштао у питање кривице окривљеног, већ само основаном сумњом у односу на кривично дело у смислу члана 211. став 1. ЗКП и разлозима за притвор из члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП.

Према пракси Европског суда за људска права, не може се сматрати да сама чињеница што је судија претходно у кривичном поступку доносио одлуке у предмету, укључујући одлуке везане за притвор, оправдава страх да није непристрасан. Оно што је важно су опсег и природа тих одлука (*Fey protiv Austrije, stav 30; Sainte-Marie protiv Francuske, stav 32; Nortier protiv Holandije, stav 33, Драгојевић против Хрватске* (од 15.01.2015. године - Представка број 68955/11)).

Из наведеног, дакле произилази да по правилу учествовање судије у доношењу одлуке о притвору у истом предмету не представља разлог за његово изузеће приликом одлучивања о кривици у односу на истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће, зависи од тога, да ли је приликом одлучивања о притвору заузео јасан став о кривици окривљеног или није, дакле, ради се о фактичком питању у сваком конкретном случају.

Врховни касациони суд налази да сама чињеница да је судија Олга Пековић, била у саставу већа другостепеног суда, које је у погледу одлуке о имовинскоправном захтеву оштећеног предузећа „Еурокомп“ преиначило првостепену пресуду којом је окривљени Добривоје Перишић оглашен кривим и осуђен због кривичног дела из члана 223. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, а да је претходно једном учествовала у већу које је одлучивало о жалби изјављеној против решења о одређивању притвора према окривљеном Добривоју Перишићу, у ком случају је жалба на решење о притвору одбијена, а у ком одлучивању се није бавила питањем кривице окривљеног, већ постојањем разлога за продужење мере притвора, и то посебно околностима које указују да ће окривљени у кратком временском периоду поновити кривично дело, не доводи у питање претпоставку непристрасности ове судије код мериторног одлучивања, конкретно код доношења побијане другостепене пресуде, због чега побијаним правноснажним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, како се то неосновано тврди у захтеву за заштиту законитости, браниоца окривљеног.

Надаље, бранилац окривљеног, као разлог подношења у образложењу захтева, само формално наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, због које је подношење захтева за заштиту законитости, дозвољено, али износи да није правилно достављање оптужнице ВЈТ у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције КтО 213/19, окривљеном чиме је угрожено право на подношење његовог одговора на исту (члан 336. став 1. ЗКП). Поред тога, бранилац у овом делу износи и свој став о повреди права на одбрану окривљеног (члан 68. ЗКП), а затим и да у наведеној оптужници није сходно члану 381. ЗКП предложено да се окривљеном суди у одсуству нити је, у смислу члана 381. став 2. ЗКП, донето такво решење.

И повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која такође представља законом дозвољен разлог за подношење захтева, бранилац у образложењу захтева само формално истиче. Наводи браниоца којима се истиче да су радње окривљеног евентуално могле бити квалификоване као кривично дело из члана 208. Кривичног законика представљају оспоравање оцене изведених доказа и утврђеног чињеничног стања у побијаним пресудама чиме се указује на повреду прописану одредбом чл. 440. ЗКП.

Поред овога, као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП.

Како према одредби члана 485. став 4. ЗКП, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП, те повреде чланова 68., 336. став 1., 381. и 440. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног касационог суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, ни дозвољени разлози за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, преко браниоца, то се овај суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић